

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 4.2.2008
KOM(2008) 38 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

om oprettelse af et forum til drøftelse af EU's politik og praksis på retsområdet

DA

DA

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

om oprettelse af et forum til drøftelse af EU's politik og praksis på retsområdet

1. INDLEDNING

1. Det Europæiske Råd vedtog i 2004 Haag-programmet om styrkelse af frihed, sikkerhed og retfærdighed i Den Europæiske Union¹ med en opfordring til oprettelse af et system, der sikrer en systematisk, objektiv, og upartisk evaluering af gennemførelsen af EU's politik på retsområdet under fuld hensyntagen til domstolenes uafhængighed. Dette standpunkt blev bakket op af Europa-Parlamentet i en henstilling i februar 2005². I handlingsplanen om gennemførelse af Haag-programmet³ blev det fastslået, at dette indebar en styrkelse af den gensidige tillid.
2. De berørte parter bør høres i alle faser af tilrettelæggelsen og gennemførelsen af politik på retsområdet; formålet hermed er at forbedre det retlige samarbejde og at styrke EU's retsområde, at fastslå, hvilke foranstaltninger der bør vedtages, at vurdere, hvorvidt de vedtagne ordninger overtages og gennemføres korrekt, og om de anvendes på passende måde og opfylder den opstillede målsætning. Sagt mere generelt er hensigten at undersøge, hvorvidt EU's retsområde fungerer effektivt, og om der hersker tilfredshed både hos de personer, der bruger retsvæsenet og hos dem, der arbejder i det.
3. Kommissionen har til hensigt at oprette et retsforum, der kan fungere som en permanent ordning for høring af interessenter, for tilbagemeldinger og for arbejdet med at revidere EU's retspolitik og -praksis på et klart gennemsækeligt og objektivt grundlag. Forummets arbejde baseres på, at traktaten behandler civilretlige og strafferetlige anliggende forskelligt. Forummet får to arbejdsområder: 1) at bistå Kommissionen med ekspertudtalelser vedrørende EU's retspolitik og lovgivning, og 2) at fremme den indbyrdes tillid mellem EU's retssystemer ved at forbedre det gensidige kendskab mellem disse.
4. En åben dialog mellem alle involverede i retssystemerne i hele EU vil bidrage til en bedre gensidig tillid på forskellig måde. En åben dialog vil give befolkningen bedre indsigt i, hvorfor og hvordan EU's retssystem bringes i anvendelse på nationalt niveau, og dermed give befolkningen bedre mulighed for at acceptere og respektere dette system. Der må herske tillid på politisk plan, hvis EU's ordninger skal kunne implementeres gennem national lovgivning. Endelig skal det nævnes, at ikke blot befolkningen generelt, men også de personer, som i praksis beskæftiger sig med de pågældende retsregler (i det følgende benævnt "praktiserende jurister"), og det vil i første række sige dommerne, må forstå og acceptere disse ordninger, og må være

¹ EUT C 53 af 3.3.2005, s. 1, pkt. 3.2.

² Europa-Parlamentets henstilling til Rådet om kvaliteten af strafferetsplejen og harmonisering af medlemsstaternes straffelovgivning: A6-0036/2005.

³ EUT C 198 af 12.8.2005, s. 1, pkt. 4.1.

personligt overbeviste om, at de både er nødvendige og effektive. Systemet kan kun fungere efter hensigten, hvis den fornødne tillid er til stede på samtlige niveauer.

5. Befolkningen overalt inden for EU's grænser bør kunne forvente et velfungerende retsvæsen. Dette princip underbygges yderligere af, at Det Europæiske Råd på mødet i Tampere i 1999 fastslog, at hovedhjørnestenen i friheds-, sikkerheds- og retfærdighedsområdet er princippet om gensidig anerkendelse. Meningen hermed er, at retsafgørelser frit skal kunne fuldbyrdes overalt i EU uden den traditionelle retlige prøvelse. Den gensidige anerkendelse fungerer imidlertid kun, hvis medlemsstaterne har tillid til hinanden. Det fastslås i Haag-programmet, at retsvæsenets kvalitet er en nøglefaktor i arbejdet på at styrke den indbyrdes tillid: "I et udvidet EU bør gensidig tillid bygge på visheden om, at alle EU-borgere har adgang til et retssystem, der opfylder høje kvalitetsnormer".
6. Det er overordentligt vigtigt, at man fører en regelmæssig dialog om EU's politik og praksis på retsområdet, både for at styrke den gensidige tillid og forbedre den gensidige anerkendelse og adgangen til domstolene, og mere generelt for at sikre samfundets funktion i en bredere kontekst. Et aspekt, der ikke bør glemmes, er den økonomiske fordel ved et velfungerende retsvæsen. Sigtet med Lissabon-strategien⁴ er at gøre EU's økonomi mere dynamisk. Der er en sammenhæng mellem et velfungerende retsvæsen og en dynamisk økonomi. Et stabilt retsklima er et stort aktiv i det globale konkurrencemiljø, vi har i dag, og EU må leve op til medlemsstaternes indsats på dette felt.
7. I juni 2006 vedtog Kommissionen en meddelelse om evaluering af EU's politik vedrørende frihed, sikkerhed og retfærdighed⁵ (i det følgende kaldet "meddelelsen af juni 2006"). Forummets arbejde og den ordening, der blev indført ved meddelelsen af juni 2006, er nøje afpasset efter hinanden, idet arbejdet supplerer informationsindsamling/høring af interesser, rapportudarbejdelse og evaluering.
8. Kommissionen var i september 2006 vært for et møde, hvor forskellige eksperter skulle vurdere, hvor stor opbakningen om forummet var. Det fremgår af tilbagemeldingerne fra de forskellige interessenter, at de finder initiativet formålstjenligt, og at de er enige med Kommissionen i, at et retsforum vil fremme den gensidige tillid på flere niveauer. De praktiserende jurister og andre eksperter fandt det passende, at der blev taget hensyn til deres synspunkter, erfaring og ekspertise i forbindelse med udformning, vedtagelse og gennemførelse af EU's lovgivning.

2. FORUMMETS SIGTE

2.1. Hvad er behovene?

9. I dag findes der hverken nogen regelmæssig dialog eller egentlige etablerede kommunikationskanaler, hvorigennem EU-myndighederne og de praktiserende

⁴ På det Europæiske Råds møde i Lissabon den 23.-24. marts 2000 lancerede stats- og regeringscheferne Lissabon-strategien, hvis formål er at gøre EU til verdens mest konkurrencedygtige økonomi og at opnå fuld beskæftigelse inden 2010.

⁵ KOM(2006) 332 endelig af 28.6.2006.

jurister kan drøfte omstændighederne omkring et lovforslag og de vedtagne ordningers virkning på, hvordan det retlige samarbejde fungerer i det daglige. Der bør foretages en vurdering af, hvordan de vedtagne ordninger indvirker på medlemslandenes systemer.

10. Jurister, som kommer i kontakt med, og som arbejder med EU's ordninger, bør have mulighed for at fremsætte deres kommentarer så tidligt som muligt i processen. Når der er vedtaget en ordning, bør det undersøges, i hvor vid udstrækning den finder anvendelse, hvorvidt den opfylder målsætningen, hvor store omkostninger den medfører, og hvorvidt der er uventede eller utilsigtede bivirkninger.
11. Hovedsigtet er at forbedre tilrettelæggelsen af de politiske tiltag på det civilretlige og det strafferetlige område, idet forummet kommer til at fungere som en permanent platform, på grundlag af hvilken man kan føre en dialog med interessenterne, se nærmere på, hvordan de gældende ordninger gennemføres, og skabe større gensidig tillid på europæisk plan.

2.1.1. Bidrag til forhåndsevalueringen

12. Hidtil er EU's politiske retningslinjer og lovgivningsprogrammer blevet udarbejdet stort set uden input fra de praktiserende jurister i startfasen. I de tilfælde, hvor der har været tid til at udarbejde en grønbog forud for udarbejdelsen af et forslag, har det i denne fase vist sig nyttigt at indhente udtalelser fra de praktiserende jurister. Med dette forum skabes der mulighed for en dialog i den fase, hvor politikken udformes. Der bør også nævnes, at Kommissionen går ind for en udvidet konsekvensanalyse (og herunder en undersøgelse af følgerne for de grundlæggende rettigheder) forud for vedtagelsen af forslag. Forummets praktiske ekspertise vil blive lagt til grund i forbindelse med udarbejdelsen af udvidede konsekvensanalyser.

2.1.2. Vurdering af ordningernes retlige og praktiske gennemførelse

13. De fleste ordninger, der vedtages på det strafferetlige og det civilretlige område, forudsætter, at Kommissionen udarbejder en evalueringsrapport om deres anvendelse i national lovgivning. Kommissionen vil i denne fase⁶ kunne høre forummet.
14. Navnlig i forbindelse med spørgsmål vedrørende den praktiske gennemførelse vil en høring af forummet være formålstjenlig. På det civilretlige område henhører spørgsmål vedrørende gennemførelsen af ordninger, der vedtages på grundlag af afsnit IV, under EF-domstolen, jf. artikel 68 i Traktaten. Hertil kommer, at tilsynsordningen i EF-traktatens artikel 226 giver Kommissionen mulighed for at indbringe en sag for EF-domstolen i tilfælde, hvor en medlemsstat ikke opfylder sine forpligtelser. Hvad det strafferetlige angår har man i tre evalueringsrunder gjort brug af en ordning, der blev indført ved en fællesaktion i 1997⁷ til bekæmpelse af organiseret kriminalitet, nærmere betegnet én runde vedrørende den praktiske gennemførelse af gensidig retlig bistand, én vedrørende narkotikabekæmpelse og én vedrørende udveksling af lovhåndhævelsesinformation mellem medlemsstaterne og

⁶ Eksempelvis blev Kommissionen i Rådets konklusioner vedrørende den europæiske arrestordre i juni 2005 opfordret til at høre medlemsstaterne inden offentliggørelsen af rapporten, således at misforståelser vedrørende national lovgivning kunne undgås.

⁷ Ved fælles aktion 97/827/RIA af 5. december 1997 vedtaget af Rådet.

med Europol. En fjerde runde, vedrørende gennemførelsen af den europæiske arrestordre, blev indledt i 2006. Evalueringen bygger på et spørgeskema opfulgt med et ekspertbesøg; eksperterne, der udnævnes af medlemsstaterne, bistås af Rådets generalsekretariat og Kommissionen. Samme metode anvendes i forbindelse med peer-evalueringen af de foranstaltninger, medlemsstaterne organiserer til bekæmpelse af terrorisme på basis af konklusionerne fra Rådets (RIA) ekstraordinære møde den 20. september 2001⁸. Evalueringen mundede ud i forskellige rapporter samt anbefalinger til medlemsstaterne, men disse rapporter er - med undtagelse af den første rapport om gensidig retlig bistand⁹ - fortsat fortrolige. Det skal yderligere nævnes, at domstolene i de medlemsstater, der har accepteret EF-domstolens kompetence i strafferetlige sager, har en - omend lidet udnyttet - mulighed at indbringe en sag for EF-domstolen med henblik på en præjudiciel afgørelse under henvisning til artikel 234.

15. Fællesaktionsordningen er en langsommelig og tung proces, som det ikke er berettiget at anvende i forbindelse med alle foranstaltninger; visse foranstaltninger er således ikke blevet vurderet efter deres gennemførelse. Forummet vil give mulighed for at udveksle praktiske oplysninger vedrørende den konkrete anvendelse af ordningerne og dermed sikre en bedre vurdering af, hvilke virkninger de har på det retlige samarbejde.

2.1.3. Bidrag til vurderingen af de samlede virkninger på medlemsstaternes retssystemer og forløbet af det retlige samarbejde omkring EU's foranstaltninger

16. Det er ikke nok blot at evaluere gennemførelsen af de vedtagne ordninger ud fra et lovgivningsmæssigt og et praktisk synspunkt; man må samtidig undersøge, hvilke virkninger de har på de overordnede politiske målsætninger, dvs. på den måde, hvorpå EU's retsområde fungerer som helhed.
17. Der er behov for en mere globalt orienteret undersøgelse af, hvilke virkninger EU's politik har; dette er forudsætningen for, at der kan opstilles kriterier for en bedømmelse af, hvorvidt den pågældende foranstaltning:
 - opfylder den specifikke målsætning (formålet med den europæiske arrestordre var således at forenkle og fremskynde udlevering inden for EU)
 - bidrager til EU's overordnede målsætning (dvs. lette og fremme samarbejdet mellem retsmyndighederne, effektivisere gennemførelsen af retlige afgørelser inden for EU, give EU's befolkning bedre adgang til domstolene, bekæmpe organiseret kriminalitet og fremme den indbyrdes tillid)
 - har uventede bivirkninger (positive såvel som negative).
18. Der kan i relevante tilfælde udarbejdes en lønsomhedsanalyse på grundlag af finansielle såvel som ikke-finansielle kriterier.

⁸ Rådets afgørelse 2002/996/RIA af 28. november 2002 om indførelse af en ordning til evaluering af retssystemerne og deres nationale anvendelse i bekæmpelsen af terrorisme (EFT L 349 af 24.12.2002).

⁹ Endelig rapport - gensidig retshjælp i straffesager (EFT C 216 af 1.8.2001, s.2).

2.1.4. *Bidrag til en dialog vedrørende retsvæsenets kvalitet med sigte på styrkelse af den indbyrdes tillid*

19. Forummet åbner mulighed for drøftelser og dialog om medlemslandenes retssystemer. Det deraf følgende bedre kendskab til de forskellige retssystemer i EU vil medføre en forbedring af den indbyrdes tillid. Repræsentanter for de forskellige landes retssystemer får hermed mulighed for at afholde regelmæssige møder, hvor de kan drøfte disse aspekter og i givet fald udveksle idéer til realisering af en optimal praksis.
20. Kommissionen offentliggjorde i 2005 en meddelelse om gensidig anerkendelse og styrkelse af den gensidige tillid inden for EU¹⁰, hvori den beskrev, hvordan den ønskede at fremme den indbyrdes tillid ved at iværksætte en række ledsageforanstaltninger (styrkelse af evalueringsordningerne, etablering af netværk mellem de praktiserende jurister, og fremme af retsuddannelserne). Forummet kommer til at spille en rolle i forbindelse med de to førstnævnte aktiviteter og kan få en vis indflydelse på den tredje. Det har vist sig, at man kan forbedre den indbyrdes tillid ved at skabe bedre kontakt mellem de praktiserende jurister. Nævnte ledsageforanstaltninger forventes at resultere i et bedre kendskab til EU's foranstaltninger såvel som til de nationale systemer. Til eksempel kan nævnes, at der blev etableret gode kontakter mellem de praktiserende jurister som led i et udvekslingsprogram for retsmyndighederne¹¹, hvilket har fremmet det retlige samarbejde i konkrete tilfælde og har givet de praktiserende jurister mulighed for at se nærmere på, hvad der udgør god retspraksis (f.eks. i forbindelse med rettens forvaltning, frister og hjælp til ofre for forbrydelser), og dermed forbedre deres egen praksis. Aktiviteter af denne art bør udnyttes mere systematisk, således at man opnår den størst mulige virkning. På det civilretlige område kan det anføres, at Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse er et vigtigt skridt fremad i arbejdet på at styrke den indbyrdes tillid mellem retsmyndighederne. Det europæiske retlige netværk for civil- og handelssager spiller en vigtig rolle i arbejdet på at fremme kendskabet til god praksis.

2.2. **Et effektivt samarbejde med Europarådet**

21. Europarådet¹² har mange forskellige bedømmelses- og evalueringsordninger, der fungerer på tilsvarende vis. Den ordning, der er mest relevant for styrkelsen af den indbyrdes tillid i EU, er Den Europæiske Kommission for et Effektivt Retstvæsen (European Commission for the Efficiency of Justice - CEPEJ), der tager sigte på at fremme retsvæsenets kvalitet i Europarådets medlemsstater. CEPEJ's hovedopgave er at sikre, at principperne og reglerne for et effektivt retstvæsen overholdes korrekt i medlemsstaterne. Nærmere oplysninger om retsvæsenets tilstand kan hentes i 2006-rapporten, der indeholder en evaluering af retssystemerne i Europa.

¹⁰ KOM(2005) 195 af 19.5.2005.

¹¹ I det årlige arbejdsprogram for 2007.

¹² Bl.a. GRECO (gruppen af stater mod korruption), MONEYVAL (Europarådets Snævre Ekspertudvalg for Evaluering af Foranstaltninger til Bekæmpelse af Hvidvaskning af Penge), der har FATF som forlæg, Den Europæiske Komité til Forebyggelse af Tortur og Umenneskelig Behandling eller Straf (CPT) og GRETA (der er oprettet inden for rammerne af konventionen om bekæmpelse af menneskehandel).

22. Det er vigtigt, at EU's og Europarådets aktiviteter er afstemt efter hinanden, således at man undgår dobbeltarbejde, og herunder en gentagelse af CEPEJ's arbejde. Samarbejdet mellem Kommissionen og CEPEJ bør videreføres og kan eventuelt også omfatte fælles initiativer til forbedring af retsvæsenets kvalitet og styrkelse af den indbyrdes tillid.
23. Forummet bidrager til dette samarbejde, idet det bl.a. udnytter CEPEJ's resultater, og går ind i et konstruktivt samarbejde med CEPEJ. Forummet bør omfatte en repræsentant for CEPEJ.
24. Det er vigtigt, at der tages hensyn til de specifikke forhold omkring overholdelsen af princippet om gensidig anerkendelse og realiseringen af det opstillede mål, dvs. en bedre adgang til domstolene, der afspejler den høje integrationsgrad, EU's medlemsstater ønsker at opnå. Det kan også være nyttigt at gennemføre specifikke undersøgelser på basis af CEPEJ's arbejde. Aspekter såsom kvaliteten af tolkning i retten set fra brugernes synspunkt - dvs. med udgangspunkt i en kundeorienteret synsvinkel - vil med fordel kunne tages op i undersøgelser af denne art.

3. FORUMMETS ROLLE

3.1. Gennemgang af EU's retstiltag

3.1.1. Den indledende fase

25. Forummet forventes at stå til rådighed med kommentarer, rådgivning og ekspertise i den allertidligste fase af udformningen af lovgivningsprogrammer. Forummet vil blive hørt vedrørende de praktiske følger af de enkelte løsningsforslag, når der er truffet beslutning om, at det vil være formålstjenligt at iværksætte en foranstaltning på EU-niveau inden for et specifikt område; forummet kan også blive anmodet om at bidrage specifikt i forbindelse med udarbejdelsen af vurderingen af virkningerne på miljøet (VVM) for den pågældende foranstaltning.

3.1.2. Gennemgang af den retlige og den praktiske gennemførelse

26. På det strafferetlige område vedrører Kommissionens evalueringsarbejde først og fremmest den retlige anvendelse af ordningerne. Reelt forringes gennemslagskraften af Kommissionens rapporter af, at de ikke får en tilbundsående behandling og opfølgning i Rådet. Dette bliver ikke bedre af, at en manglende efterlevelse ikke kan indbringes for EF-Domstolen.
27. På det civilretlige område ville man kunne skaffe sig et nyttigt overblik over den foreliggende situation ved at udarbejde undersøgelser, inden der forelægges evalueringsrapport om lovbestemmers anvendelse, men der anmodes ikke om rapporter for alle gældende ordninger, og hyppigheden heraf er for ringe til, at man kan tage hensyn til de vanskeligheder og problemer, der kan være i forbindelse med gennemførelsen af de pågældende ordninger.
28. Kommissionen finder det ikke fornødent i denne fase at fremsætte specifik lovgivning på området. Efter oprettelsen af forummet vil man imidlertid se nærmere på, om der er behov herfor, herunder om det - for så vidt angår straffesager - vil være nødvendigt at tage fællesaktionen af 1997 op til nærmere overvejelse.

3.1.3. *Vurdering af hvordan det retlige samarbejde forløber som helhed*

29. Forummet kommer hovedsageligt til at omfatte praktiserende jurister, repræsentanter for retsvæsenet i medlemsstaterne og akademikere; det vil sige, at man lægger et andet perspektiv og et mere globalt orienteret standpunkt til grund for det retlige samarbejde, både generelt og i form af en mere målrettet gennemgang af EU's foranstaltninger.
30. Forummet vil i denne fase også skulle varetage den evalueringsordning, som Generaldirektoratet for Retfærdighed, Frihed og Sikkerhed har opstillet. Denne tretrinsevalueringsordning, der dækker alle generaldirektoratets politiske områder, er beskrevet i meddelelsen af juni 2006. Første trin omfatter etablering af et system til indsamling og formidling af information (ved hjælp af særligt udarbejdede datablade). Heri indgår også politiske mål og de vigtigste ordninger. Andet trin består i gennemgang og analyse af denne information. Tredje trin omfatter en målrettet evaluering¹³ af specifikke politiske områder og ordninger. Tanken er, at ordningen skal være generelt dækkende og omfatte samtlige de politiske områder, der varetages af Generaldirektoratet for Retfærdighed, Frihed og Sikkerhed; den bygger på nuværende praksis og udnyttelse af eksisterende data. Der skal indhentes udtalelser fra medlemsstaterne og civilsamfundsorganisationerne, således at disses synspunkter kan indgå i processen. Kommissionen ønsker at undgå dobbeltarbejde på EU-niveau og nationalt plan og har derfor indledt drøftelser med Rådet om, hvordan ordningen præcist kan udformes, og hvordan man bedst udnytter det kontaktnet, der blev oprettet ved meddelelsen. Forummets arbejde kommer til at danne grundlag for den generelle evalueringsordning. Forummet vil skulle stille konkret ekspertise til rådighed i forbindelse med høringen¹⁴ af interessenter og den nærmere evaluering¹⁵. En af opgaverne for forummet bliver at fremsætte forslag til, på hvilke områder der bør iværksættes nærmere undersøgelser, og at varetage forvaltningen af disse.

3.1.4. *Styrkelse af den indbyrdes tillid*

31. Forummet samler fagets eksperter til regelmæssige møder, hvor de kan udveksle synspunkter vedrørende anvendelsen af EU's bestemmelser, EU's retspolitik og samspillet mellem disse og de nationale retssystemer, og kommer på denne måde til at spille en fundamental rolle i bestræbelserne for med tiden at forbedre det gensidige kendskab, opbygge en fælles retskultur og fremme den indbyrdes tillid.

4. **FORUMMETS SAMMENSÆTNING OG ARBEJDSMETODER**

4.1. **Sammensætning**

32. Der skal indsamles oplysninger fra forskellige kilder: medlemsstater, retsinstanser, praktiserende jurister, specialiserede ikke-statslige organisationer, akademikere samt ideelt set fra retssystemernes brugere. Medlemsstaterne kan, hvis de ønsker det, sende delegerede til forummets plenarmøder og specifikke arbejdsgrupper. Delegerede fra visse medlemsstater, der deltog i ekspertmødet i september 2006, har

¹³ Pkt. 4.1. i meddelelsen af juni 2006.

¹⁴ Pkt. 4.1.1. i meddelelsen af juni 2006.

¹⁵ Sammesteds pkt. 32.

imidlertid gjort det klart, at de ikke ønsker at blive involveret i en mere krævende proces. Medlemsstaterne bestemmer derfor selv, i hvor stor udstrækning de vil deltage i forummets arbejde; dog henstilles det, at de sender delegerede til plenarmøderne.

33. Kommissionen agter at indbyde en repræsentant for Europarådet - fortrinsvis fra CEPEJ - til at deltage i forummet, med det formål at give organisationerne mulighed for at følge med i hinandens arbejde, undgå dobbeltarbejde og fremme den indbyrdes komplementaritet.
34. Eurojust og det europæiske retlige netværk (straffe¹⁶, civil- og handelsretlige sager¹⁷) samt forskellige relevante europæiske faglige netværk, der er aktive i retsvæsenet på EU-niveau, forventes også at sende repræsentanter. Kommissionen værdsætter input fra netværk såsom European Network of the Councils for the Judiciary (ENCJ)¹⁸, European Network of Presidents of Supreme Courts¹⁹, Association of the Councils of State²⁰, European Association of Administrative Judges, Council of Bars and Law Societies of Europe (CCBE)²¹, European Judges and Prosecutors Association²², European Criminal Bar Association (ECBA)²³, Eurojustice²⁴, European Notarial Network²⁵, Pan-European Organisation of personal injury lawyers (PEOPIL)²⁶, samt Det Europæiske Netværk for Retlig Uddannelse. Kommissionen vil også indbyde specialiserede ikke-statslige organisationer, som repræsenterer systemets brugere (såsom MEDEL, JUSTICE, Amnesty International, Victim Support Europe²⁷) til at deltage i forummets møder. Der vil også blive indbudt retseksperter fra ansøgerlandene.
35. Kommissionen agter også at inddrage netværk fra akademiske kredse (European Criminal Law Academic Network (ECLAN), International Association of Penal Law (AIDP), samt Eurodefensor) med det formål at lægge en videnskabelig objektiv angrebsvinkel til grund og at tilskynde til en mere livlig meningsudveksling ved at inddrage eksperter med forskellige standspunkter. Kommissionen agter også at involvere EF-domstolen og EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder på den mest formålstjenlige måde.
36. Afhængigt af hvilket emne der drøftes, kan der ad hoc indbydes personer med ekspertise på det pågældende felt. Forskellige nationale og faglige organisationer (f.eks. de nationale advokatsammenslutninger) har vist interesse i specifikke foranstaltninger. De har et andet perspektiv end deres kolleger på EU-niveau, og input fra disse organisationer kan, om det ønskes, lægges til grund på ad hoc basis.

¹⁶ <http://www.ejn-crimjust.eu.int/>

¹⁷ <http://ec.europa.eu/civiljustice/>

¹⁸ <http://195.55.151.16/encj/>

¹⁹ <http://www.uepcsj.org/uk/rpcsjuie.php?nopage=187>

²⁰ <http://www.juradmin.eu>

²¹ <http://www.ccbe.org/>

²² <http://www.ame-ejpa.org>

²³ <http://www.ecba.org/>

²⁴ <http://www.eurojustice.org/>

²⁵ <http://www.cnue.eu>

²⁶ <http://www.peopil.com>

²⁷ <http://www.euvictimservices.org/>

4.2. Forummets arbejdsmetode

37. Forummet samles med regelmæssige mellemrum, flere gange om året. Det afholder et plenarmøde én gang årligt og samles i undergrupper, når der er behov herfor²⁸. Undergrupperne sammensættes på grundlag af specifikke interessefelter eller problemstillinger, når det konstateres, at der er behov herfor, idet der er nedsat grupper, der dækker civile spørgsmål, grupper der dækker strafferetlige anliggender, og grupper, der dækker specifikke emner, såsom adgangen til retssystemet, brugernes tilfredshed med retsvæsenet (en kort og retfærdig proces), behandling af ofre for forbrydelser, oversættelse og tolkning, høring af parterne, overholdelse af retten til en retfærdig proces, hurtig opfyldelse af erstatningskrav og bedre adgang til domstolene.
38. Forummet kan på ad hoc-grundlag blive bedt om at bistå med en ekstern vurdering i forbindelse med udarbejdelsen af Kommissionens rapport om anvendelsen af EU's lovgivning. Forummet vil skulle deltage i foranstaltninger, hvis formål er at vurdere, om lovgivningen ved fristens udløb er korrekt omsat, og hvorvidt de forskellige foranstaltninger efter et vist tidsrum (f.eks. 5 år efter indførelsen) har været en succes.
39. Alle organisationer, der er medlem af forummet, bør udpege en fast kontaktperson; denne bør bestræbe sig på at deltage i samtlige møder af hensyn til kontinuiteten i debatten. Hvis kontaktpersonerne mødes regelmæssigt og kommer til at kende hinanden bedre, bliver resultatet bedre kontinuitet, bedre udveksling af synspunkter og mere åbenhjertige drøftelser.
40. Et særligt vigtigt aspekt af forummets arbejde bliver at fastlægge en god adfærdskodeks. Udvekslingen af oplysninger om god adfærd kan fremmes ved hjælp af projekter på basis af EU's finansprogrammer.
41. Forummet vil blive inddraget i udvælgelsen af en vinder til prisen "Retfærdighedens vægtskål". Kommissionen og Europarådet indførte nemlig i 2005 en europæisk pris ("retfærdighedens vægtskål", udført i krystal) til uddeling hvert andet år for innovativ praksis i de europæiske domstoles organisation og procedurer på det civile område, med henblik på at forbedre det offentlige civilretssystems funktion. Kommissionen har planer om at indføre en supplerende pris til uddeling hvert andet år for tværnationale projekter, som har til formål at fremme det gensidige kendskab og god praksis på det strafferetlige område. Denne pris skulle så uddeles de år, hvor civilretsprisen ikke uddeles. Af projekter, der kan komme på tale, kan nævnes sammenlignende undersøgelser og/eller konkrete samarbejdsprojekter baseret på parvist samarbejde mellem domstole, anklagemyndigheder, advokatsammenslutninger og fængsels-/prøveløsladelsesmyndigheder.
42. Udarbejdelse af statistikker indgår også i forummets arbejdsopgaver. I dag er det vanskeligt at foretage en sammenligning af retssystemerne, eftersom der ikke findes indbyrdes sammenlignelige statistikker²⁹, men der kan forventes forbedringer på

²⁸ Omkostningerne i forbindelse med de foranstaltninger, der omhandles i denne meddelelse, afholdes via de relevante finansieringsinstrumenter (i første række strafferetsprogrammet - Rådets afgørelse nr. 2007/126/JHA) på grundlag af de eksisterende rammebeløb.

²⁹ Se CEPEJ's rapport og SPACE's statistikker.

området. Man begynder nu en mere systematisk indsamling af statistiske oplysninger på det strafferetlige område, efter at der er blevet oprettet en EU-ekspertgruppe med dette formål for øje³⁰. Den ekspertgruppe, der blev oprettet til vurdering af behovene for oplysninger om kriminalitet og strafferetlige forhold, samledes to gange (i april og december) i 2007. Drøftelserne på april-mødet medførte, at der blev nedsat to emnespecifikke undergrupper, dvs. vedrørende menneskehandel og pengehvidvask. Det blev besluttet at nedsætte en ekspertundergruppe til at tage sig af statistikker vedrørende strafferetlige forhold. Statistiske oplysninger vedrørende civilretlige forhold er blevet indsamlet som led i målrettede undersøgelser og konsekvensanalyser. Forummet vil skulle bistå Kommissionen med udtalelser vedrørende disse statistikker, med forbedring af de statistiske metoder og med en bedre udnyttelse af de disponible oplysninger.

43. Der oprettes et netsted til formidling af forummets resultater og til sikring af en bedre dialog og høring. Forummets medlemmer kan føre en permanent debat inden for rammerne af dette netsted, hvis formål er at fremme udvekslingen af synspunkter mellem de berørte parter og EU's befolkning. Størsteparten af forummets arbejdsresultater og undersøgelser vil blive offentliggjort på netstedet.
44. Kommissionen vil med regelmæssige mellemrum offentliggøre en rapport over forummets arbejde; denne forelægges Rådet og Europa-Parlamentet.

5. KONKLUSION

Med dette forum skabes et helt nyt redskab, som vil give Kommissionen bedre kendskab til, hvilke virkninger de eksisterende EU-ordninger har, og hvad behovet er for nye ordninger, og som - mere generelt - vil fremme den gensidige tillid. Der skabes således et sted, hvor de forskellige erfaringer og kontrasterende synspunkter kan tages op til regelmæssig behandling, og hvor man kan opnå et bedre kendskab til og en større forståelse for andre landes retssystemer. Den regelmæssige mødeafholdelse, medlemmernes vidtfavnende ekspertise og bidragene fra alle sektorer af retsvæsenet vil bidrage til en mere systematisk, objektiv og upartisk evaluering, jf. Haag-programmet.

³⁰ 2006/581/EF: Kommissionens afgørelse af 7. august 2006 om nedsættelse af en ekspertgruppe om politikbehovene for data om kriminalitet og strafferetlig behandling heraf, EUT L 234 af 29.8.2006, s. 29.